

LAKIALOITE 159/2001 vp

Laki työllisyyslain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan muutettavaksi työllisyyslain (275/1987) 21 § työllistämistuesta kunnalle siten, että työllistämistuen määrä sidottaisiin peruspäivärahan määrään sekä kunnan työllistäes-

sä työllisyyslain 19 §:n perusteella tai työllistäessä alle 20-vuotiaan työttömän työnhakijan maksettaisiin korotettua työllistämistukea.

PERUSTELUT

Vuosia jatkuneesta talouskasvusta huolimatta työttömyys on yhä korkealla tasolla. Alkaneen laskusuhdanteen vuoksi työttömyys ei todennäköisesti pienene, vaan uhkana on työttömien määrän lisääntyminen. Työttömyyden alueelliset erot ovat kasvaneet voimakkaasti, vaikka muuttoliike yhtenä tekijänä onkin vähentänyt työttömyyttä jonkin verran pahimmilla työttömyysalueilla. Uusien työpaikkojen syntyminen ei ole juurikaan vähentänyt työttömyyttä, sillä yleensä avoimiin työpaikkoihin valitaan vasta valmistunut tai toisesta työpaikasta siirtyvä henkilö.

Nuoret, koulutetut henkilöt työllistyvät parhaiten. Nuoria työttömiä on kuitenkin vielä runsaasti. Suomi tarvitsee jokaisen nuoren työpanoksen tulevaisuudessa, ja siksi nuorisotyöttömyyttä ei pidä hyväksyä, vaan siihen pitää puuttua mahdollisimman varhain.

Viime vuosina valtion ja kuntien panostus työllisyydenhoitoon on vähentynyt työttömyysprosentin alentumisen myötä. Tästä syystä pitkä-

aikaistyöttömyys ei ole vähentynyt samassa suhteessa. Työllisyydenhoidon painopiste on siirtynyt pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisystä sen hoitoon. Ennen vuotta 1998 työllistämistuen määrä oli sidottu peruspäivärahan määrään ja kunnan työllistäessä nuoren henkilön kunnalle maksettiin korkeampaa työllistämistukea.

Työttömistä pitkäaikaistyttömiä (yli vuoden työttömänä olleita) oli vuonna 2000 Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 27,2 %. Työministeriön vuoden 2001 elokuun työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä laski edellisen vuoden elokuuhun verrattuna kaikkien työvoima- ja elinkeinokeskusten alueilla. Työttömyys laski edellisestä vuodesta eniten Varsinais-Suomessa (-10 %) ja Pohjanmaalla (-9 %) sekä vähiten Pohjois-Pohjanmaalla (-0 %), Kainuussa (-2 %), Pohjois-Karjalassa (-2 %) ja Keski-Suomessa (-2 %). Elokuun lopussa työhallinnon koulutus- ja tukityöllistämistoimenpiteiden piirissä oli 70 800 henkilöä,

mikä on 6 700 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työhallinnon palkkaperusteisilla toimenpiteillä sijoitettuna oli elokuun lopussa 37 900 henkilöä, mikä on 4 700 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitetuista 7 % oli valtion, 37 % kuntien ja 56 % yksityisen sektorin töissä. Viime vuoden elokuusta työllistäminen on vähentynyt valtiolla -22 %, kunnilla -11 % ja yksityisellä sektorilla -10 %.

Yhtenä syynä kuntien vähentyneeseen tukityöllistämiseen on kuntien talousvaikeudet, mutta osasyynä on myös työllistämisen kallistuminen työllistämistuen pysyttyä samana vuodesta 1998 alkaen. Korkea työttömyys vaikuttaa myös kuntien talouteen vähentyneinä verotuloina ja toimeentulotuen hakijoiden määrän kasvuna. Sen vuoksi ehdotetaan työllistämistuki sidotta-

vaksi peruspäivärahan määrään. Niiden kuntien osalta, joissa työllisyyslain 19 §:n perusteella alueellinen työttömyys on oleellisesti keskimääräistä korkeampi, tukea korotettaisiin 30 %.

Nuorisotyöttömyys on myös hälyttävän korkealla tasolla verrattuna 1980-luvun tilanteeseen. Kuntien ja valtion tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota nuorten syrjäytymiseen työmarkkinoilta ja nuorisotyöttömyyden ehkäisyyn. Tilastokeskuksen mukaan 15—24-vuotiaiden osuus työttömistä oli vuonna 2000 21,4 %. Nuorten työllistämisen houkuttelevuuden lisäämiseksi ehdotetaan alle 20-vuotiaiden osalta työllistämistuen korottamista 30 %:lla.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työllisyyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä maaliskuuta 1987 annetun työllisyyslain (275/1987) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1355/1997, ja
lisätään 21 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa ja laeissa 1696/1992 ja 1329/1996, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, seuraavasti:

21 §

Työllistämistuki kunnalle

Jos työvoimatoimisto osoittaa kunnan työllistettäväksi 19 §:n nojalla työttömän henkilön, kunnalla on oikeus saada työllisyysmäärärahoista työllistämistä aiheutuviin kustannuksiin työllistämistukea peruspäivärahan määrä niiltä päiviltä, joilta kunta on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä vii-

kossa (normaali työllistämistuki) korotettuna 30 prosentilla. Asetuksella voidaan säätää, että kunnalle maksetaan työttömän työllistamisestä normaalia työllistämistukea korkeampi tuki.

Kunnalle maksetaan normaali työllistämistuki 30 prosentilla korotettuna kunnan työllistäessä alle 20-vuotiaan työttömän henkilön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2002.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2001

Anne Huotari /vas